

De minister van Veiligheid en Justitie  
de heer mr. I.W. Opstelten  
Postbus 20011  
2500 EA DEN HAAG

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
onderwerp	ons kenmerk	datum
Reactie op Wet herziening gerechtelijke kaart		10 februari 2011

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 16 december jongstleden heeft u de consultatieversie van de Wet herziening gerechtelijke kaart voor nadere advisering voorgelegd aan de VNG. Hierbij ontvangt u onze reactie.

Wij hebben het wetsvoorstel mede bezien in het licht van het voorstel voor een nieuwe Politiewet en de daarin voorgestelde indeling in tien regiokorpsen. In essentie constateren we dat wanneer de interne bedrijfsvoering van het openbaar ministerie onverkort uitgangspunt blijft voor de indeling van de rechterlijke macht en de Nederlandse politie, dit op diverse plekken in het land een negatieve invloed zal hebben op het lokale en regionale veiligheidsbeleid. De voorgestelde indeling behoeft meer balans, sommige voorgestelde arrondissementen zijn van een dusdanig grote omvang dat er een reëel risico is dat het openbaar ministerie op te grote afstand van het lokaal bestuur komt te staan. Ook is de voorgestelde indeling niet logisch, in de zin dat deze niet goed aansluit op de bestaande bestuurlijke entiteiten. Naar de mening van de VNG moet de voorgestelde indeling op een minder rigide manier worden vastgelegd, zodat meer rekening gehouden kan worden met de wijze waarop het veiligheidsbeleid lokaal en regionaal is georganiseerd.

In het vervolg van de brief lichten we deze punten nader toe.

Zoals in de Memorie van toelichting al wordt benadrukt, is de herziening van de gerechtelijke kaart het formele sluitstuk van de regionalisering van de arrondissementsparketten die in 2004 in gang is gezet. De nieuw te vormen arrondissementen komen overeen met de regio-indeling die het openbaar ministerie sinds enige tijd hanteert. Omdat het kabinet de wens heeft uitgesproken de door haar gewenste nationale politie volgens dezelfde indeling te willen organiseren, moet geconcludeerd worden dat de interne bedrijfsvoering van het openbaar ministerie het dominante ordeningsprincipe is voor het veiligheidsdomein. Hierdoor is een indeling ontstaan die veelal geen enkele relatie heeft met bestuurlijk relevante entiteiten en, in het bijzonder in het noorden en oosten van het land, vanuit bestuurlijk oog-

punt tot onwerkbaarheden leidt. De schaalvergroting draagt het zeer reële risico in zich dat het openbaar ministerie op te grote afstand van het lokaal bestuur en veiligheidsregio's komt te staan. Dat kan bijvoorbeeld consequenties hebben voor de aanwezigheid van het OM in het Veiligheidshuis en de afstand tot de lokale driehoek.

De organisatie van rechterlijke macht, openbaar ministerie en politie zou beter moeten aansluiten op de bestuurlijke realiteit in het land, waarbij de schaal van de veiligheidsregio's een goed referentiekader is. De indeling van de veiligheidsregio's is reeds bij formele wet vastgelegd. De VNG dringt er op aan om, analoog aan het voorstel voor een nieuwe Politiewet, het aantal en de indeling van de arrondissementen en ressorts niet in de wet zelf op te nemen, maar in een algemene maatregel van bestuur te regelen.

Hierbij is ook van belang dat de bestuurlijke organisatie van het openbaar ministerie in veel mindere mate wettelijk is gereguleerd dan bijvoorbeeld de bestuurlijke organisatie van de gerechten (niet alle bestuurlijke arrangementen binnen het openbaar ministerie behoeven een wettelijke verankering). De minister heeft grote beleidsvrijheid voor wat betreft de inrichting van de interne organisatie.

Al deze factoren tezamen, bieden de noodzakelijke flexibiliteit om rekening te houden met de lokale situatie en zo te komen tot voor de burger en relevante partners eenduidige en herkenbare eenheden die veiligheidsproblemen effectief kunnen aanpakken.

Het afgelopen decennium is het openbaar ministerie zich sterker gaan richten op samenwerking met politie en bestuur. Dit is een noodzakelijke voorwaarde om bepaalde vormen van criminaliteit aan te pakken. Handhaving van de openbare orde en opsporing groeien in toenemende mate naar elkaar toe. Zonder samenwerking van lokaal bestuur, politie en openbaar ministerie is bijvoorbeeld een effectieve aanpak van georganiseerde misdaad niet goed mogelijk. Het huidige wetsvoorstel kiest echter voor een vorm van territoriale congruentie van de organisatie van openbaar ministerie, rechtspraak en politie die op belangrijke onderdelen niet aansluit op deze ontwikkeling en in sommige opzichten zelfs een stap terug is. De VNG adviseert u daarom het voorstel op genoemde punten aan te passen.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans,  
voorzitter directieraad